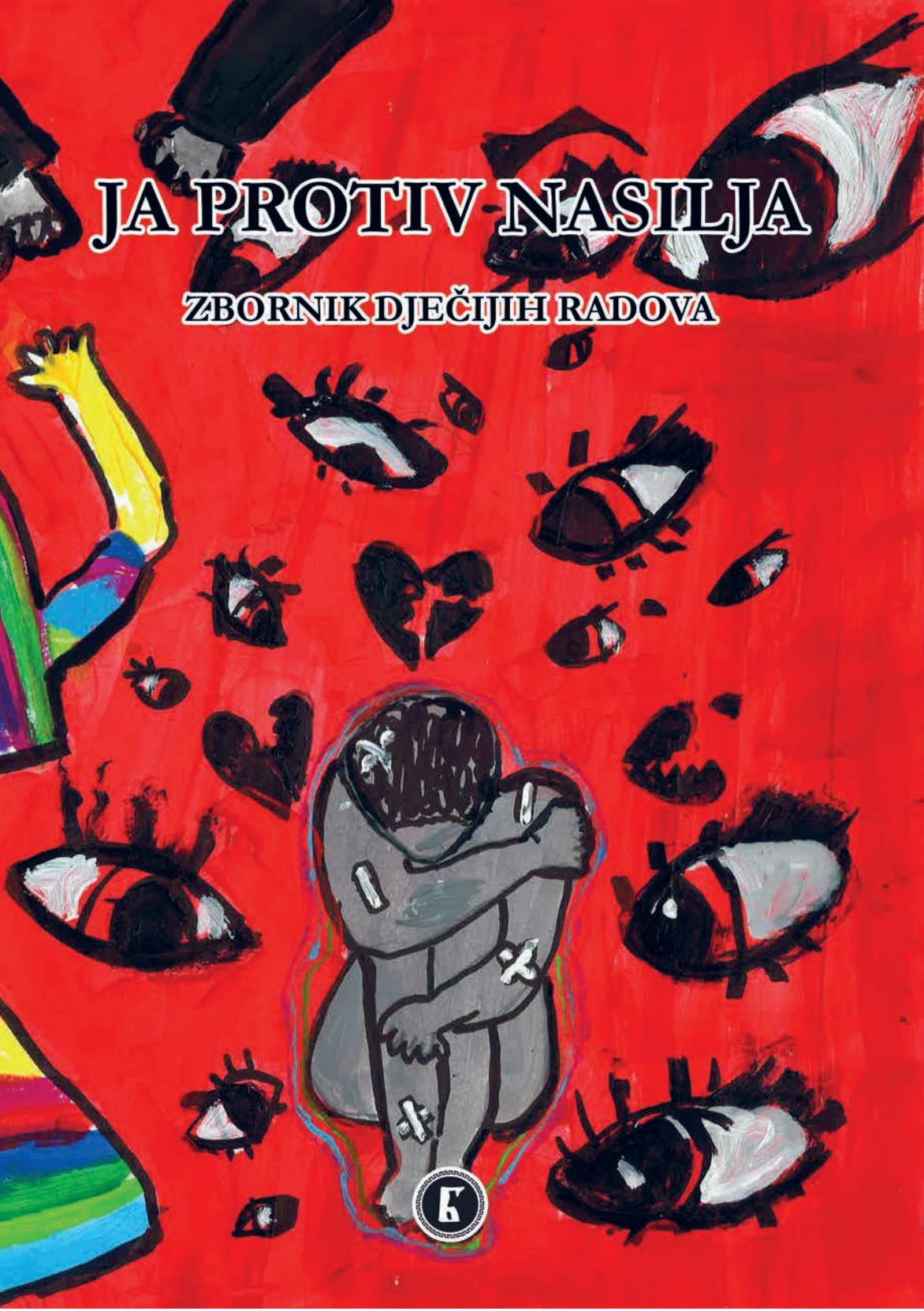

JA PROTIV-NASILJA

ZBORNIK DJEČIJIH RADOVA

JA PROTIV NASILJA

Zbornik dječijih radova

ЈУ НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
БУДВЕ
NVO „Talas”, Budva

2022.

Umjesto uvodnika

Svo zlato svijeta ljubomorno je na djecu,

jer djeca su najveće bogatstvo i blago.

Dijete je, u stvari, onaj najmlađi carev sin iz bajki,

koji svojom čistotom i uma i srca savlađuje sve

i pobjeđuje svakog.

Djeca su knjige i odgovori,

djeca su svijet u svijetu.

Međutim, i taj i takav, dječiji svijet,

poklekne pred raznim uticajima,

narušavajući svoj sklad i svoje osobenosti.

Zato se nerijetko i desi

da se radost

i djetinjstva i odrastanja

pretvaraju u čemere vršnjačkog nasilja.

Velimir Ralević, dječiji pjesnik

STOP
NASILJU

!!!

*Roćenović Pavle, VIII
Druga osnovna škola*

Nagrađeni radovi
Kategorija učenika nižeg osnovnoškolskog uzrasta –
do VI razreda
Najbolje napisane pjesme na temu - Ja protiv nasilja

Ognjen Rovčanin, III5,
Druga osnovna škola

*Ema Murić, VI3,
Druga osnovna škola*

Ja protiv nasilja

Svakog dana od kuće do škole
srijećem drugove i drugarice svoje.
Nekad skaču, nekad viču,
kao da na ulici vaspitanje stiču.

Srijećem i one kojima đavo ne da mira,
gdje neko nekog fizički maltretira.
Ne mogu da gledam guranje, otimanje stvari,
upletem svoje prste i zaustavim nasilje te vrste.

Veliki odmor kad je
školsko dvorište liči na neko borilište.
Čujem ponekad verbalno nasilje.
Ruganje i vrijedanje lijepo nije.
Zovnem drugove i zaustavimo ih što prije.

Nekad poslije školskog zvona,
kad je odmor mali, nekima kao da mira fali.
Prijeteći pogledi i razne grimase,
pa se drugovi i ja u trenu stvorimo
i protiv nasilja se do kraja borimo.
Poruku na kraju Andrej piše:
DA NE BUDE NASILJA VIŠE.

Andrej Huter IV3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“, Budva,
prva nagrada

Ja protiv nasilja

Ja sam bila dobro dijete
al me druga djeca štete.
Rugaju se i guraju
i često me zadirkuju.

Požalim se prvo mami
i kažem joj što je vani.
Ona meni na to kaže:
„Budi dobra, mali vraže.“

Vratim se ja opet tamo
i igram se nesmetano.
Igramo se onda svi
Jer nasilje nismo mi.

Staša Jabučanin IV1,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“,
drugo mjesto

Ja protiv nasilja

Ujutru, znam da u školu moram ići,
Samo se pitam „da li će mi prići?“

Nasilnik mu je ime.
Voli da se bavi time.

Brzo mete bira,
kad je tu, znaš da nema mira.

Kad vidiš da reži,
znaš da treba da se bježi.

Ružne riječi zna da kaže
i učiteljicu da slaže.

*Danilo Mijatović IV1,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“,
treće mjesto*

Ja protiv nasilja

Danas sam odlučio ja
da nema više nasilja!
Da je svađa nepotrebna!
Zaboravimo guranje i vrijeđanje.
Zaboravimo psovanje i gađanje.
Zaboravimo ostavljanje i zapostavljanje,
šamaranje, ruganje i svađanje.
Prihvativmo druženje i radovanje.
Prihvativmo igranje, pomaganje,
voljenje i poštovanje.
Radosno u školu svi,
pa čemo se zabavljati.

Pohvaljena pjesma,
napisali učenici odjeljenja IV3 iz Druge osnovne
škole sa učiteljicom Majom Vujačić

Nagrađeni likovni radovi
Kategorija učenika nižeg osnovnoškolskog uzrasta –
do VI razreda

Vito Gregović,
I razred OŠ „Mirko Srzentić“
(I mjesto u kateg. nižih razreda)

Đorđe Janković,
II raz. OŠ „Mirko Srzentić“
(II mjesto u kateg. nižih razreda)

Petra Radulović, III2,
Druga osnovna škola
(III mjesto u kat. nižih razreda)

Nagrađeni radovi

Kategorija učenika višeg osnovnoškolskog uzrasta,
od VI – IX razreda

Najbolje napisane pjesme na temu - Ja protiv nasilja

Насиље у школи

Насиље у школи је проблем са којим се скоро свако дете бар једном сучава. Проблем који постаје део свакодневнице, проблем који постаје све већи, проблем који је као пожар који све виши и јаче бути и о коме је потребно гласно и отворено говорити како би му се стало на пут и спречило његово даље ширење.

Јелена Вукићевић психолог Едуцентра је објаснила појам насиља у школи. Шта је уопште насиље у школи, о специфичностима починилаца насиља у школама, о карактеристикама школске ситуације које погодују појави насиља, и томе како смањити појаву насиља у школама.

Andelina Gluščević

Andelina Gluščević, IV3,
Druga osnovna škola

Nasilje

Ne želiš da ti neko kaže da si ružna,
zbog toga ćeš biti tužna!

„Uši su ti klempave, a noge kratke,
mora da si ih ukrala od patke“.

To je rečnik verbalnog nasilnika,
prijavi to kod prvog nastavnika.

Guranje, čvrge i šamari,
PP služba time se bavi!

Pobedi strah, pobedi tugu,
poveri se najboljem drugu.

Nasilniku okreni leđa,
neka ga tvoje čutanje vređa!

Možda ga naučiš i posramiš,
ti se od nasilja dobrim srcem braniš!

*Zoja Zečević VI2,
Druga osnovna škola, Budva,
prvo mjesto*

Ja protiv nasilja

Strahovi, patnja, tuga i bol
zar je to pravi školski hor?
Zar se tako prijateljstvo stiče?
Dok jedan strahuje, drugi viče?

Želim da poručim i kažem svima,
da u svakom djetetu ljubavi ima.
Osmijehom i zagrljajem možemo do cilja,
da napravimo školu bez nasilja.

Svakom da pomognemo i ruku da pružimo,
bezgranično da se volimo i da se družimo.
Bez obzira na vjeru i boju kože,
da se svi poštuju i lijepo slože.

Poruka je moja za nas djecu svijeta
da nam bude ljepša cijela planeta.
Možemo mi to lako i bez mnogo muke
da volimo, praštamo i širimo ruke.

*Karolina Kopitović VI3,
JU Druga osnovna škola, Budva,
drugo mjesto*

Ja protiv nasilja

Nasilje je loša stvar,
na njega ni ne pomišljaj!
Nasilje posljedice ostavlja
i djecu na razne načine zlostavlja.

Stavlja nas u situaciju čudnu,
sigurno ne dobroćudnu.
Nećemo se svadati, niti nekoga iz grupe izdvajati,
već ćemo stvarati prijateljstva koja će dugo trajati.

Želimo škole bez nasilja,
gdje se svako voli i može na druga da se osloni!
U školskoj klupi se najljepše prijateljstvo kroji,
bez druga ljubav ne postoji.

Slušajte sada svi,
nasilnik nije dobro biti!
Širimo ljubav, slogu i sreću
da doživimo radost još veću!

*Andelina Janković, VIII razred,
OŠ "Mirko Srzentić", Petrovac
treće mjesto*

Nagrađeni radovi
Kategorija učenika nižeg osnovnoškolskog uzrasta,
do VI razreda
Najbolje napisane priče na temu Ja protiv nasilja

Dara Niković, IV4,
Druga osnovna škola

Vršnjačko nasilje

Vršnjačko nasilje je veoma ozbiljna tema o kojoj se malo govori. Na sreću, ja nisam nikada doživjela ništa ozbiljno, ali vrlo često osjetim neku vrstu podrugivanja.

Zovem se Andjela i idem u peti razred osnovne škole. Po izgledu djelujem starije, jer sam krupnija od drugara iz razreda. Otkako idem u školu, povremeno su mi se dječaci rugali zbog moje visine i težine. Inače sam stidljiva i povučena osoba, a zbog tih situacija, postala sam i povučenija. Njima je to igra i samo šala, ali ja sam zbog takvih stvari mijenjala odjeću, frizuru, trudila se da budem što manje primjetna. Časovi fizičkog vaspitanja za mene su bili mučenje jer tada treba da se pokažem u igri, a ja se bojam lopte, bojam se da li će prva ispasti iz igre, da li će pasti i biti smiješna? Naravno, nisu svi dječaci isti, i ja sam sada prevazišla to, ali kada sam bila mlađa, to me jako boljelo. Teško mi je i dalje kada vidim da se djeca rugaju ili zadirkuju nekoga zato što je drugačiji, što se drugačije oblači, što nema novi telefon.

Moja poruka za djecu koja trpe neko nasilje je da razgovaraju sa svojom porodicom i svojim prijateljima. Sve je lakše kada imаш zaštitu i podršku.

Moja poruka za djecu koja vrše nasilje je i da pogledaju bolje oko sebe, nismo svi isti, i ne treba da budemo. Treba voljeti ljude baš zato što su prirodni i drugačiji, u tome je njihova ljepota.

*Andjela Krstajić V1,
Druga osnovna škola,
prvo mjesto*

Ja protiv nasilja

Bila sam svjedok nasilja i u tom trenutku sam osjećala strah, ali strah sam ipak pobijedila hrabrošću i reagovala na adekvatan način.

Na nekih petnaest minuta od odmora učenici devetog razreda su pronašli neku loptu i počeli igrati fudbal. Začuvši zvono, otišli su na drugu stranu dvorišta da bi se sklonili od svih pogleda pošto su pobjegli sa časa. Dok su bježali, zaboravili su na loptu. Nedaleko, baš na toj strani dvorišta, moj najbolji drug Alekса i ja smo igrali tenis. Ubrzo su stigli devetaci tražeći loptu. Pošto je nijesu uočili, okrivili su nas da smo je ukrali. Na lijep i kulturan način smo im objasnili da nijesmo uzeli loptu, ali oni su tvrdili suprotno. U jednom trenutku jedan učenik devetog razreda je bijesno pesnicom udario mog druga Aleksu u predjelu glave. Uplašila sam se i u tom trenutku sam se sjetila lekcije o nasilju iz prirode i društva, sjetila sam se i toga kako treba da reagujemo u tim situacijama i kako nasilje spriječiti. Trčeći sam stigla do učiteljice petog razreda koja je odmah došla i razgovarala sa devetacima. Pozvala je njihovog razrednog starješinu. Ostali su da razgovaraju. Alekса se smirio. Bio mi je jako zahvalan što sam tako odreagovala.

U nadi da će devetaci biti kažnjeni za nasilno ponašanje, poruka djeci je da prijavljuju svaki oblik nasilja kako bi imali ljepši i srećniji život.

*Petra Stanjević IV3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“,
drugo mjesto*

Ja protiv nasilja

Iako imam samo devet godina, znam da među djecom postoje razlike. Normalno je da su neka djeca nasmijana, neka tužna, neki su plavokosi, buckasti, neki su brzi, a neki nespretni. Ali, da li je normalno da si nadmen, bezobrazan ili nasilan?

Prije par godina preselili smo se u novu kuću. To je donijelo novo okruženje i novo društvo. Bila sam željna igre, širokih dvorišta, igrališta i vjerovala sam da su i moji novi drugovi srečni što sam se doselila. Među njima je bila djevojčica sa mlađim bratom. Što god bi započeli da se igramo, njih dvoje su bili protiv, namjerno su tražili da prekinemo igru i vrijedali nas. Znali su da trče kući i izmisle da ih je neko gurao. Onda bi njihova mama došla i vikala na nas. To se dešavalo skoro svaki dan. Meni je to bilo strašno jer sam učena da moram da popuštam, da se ne svađam. Ali ipak sam odlučila da stvar uzmem u svoje ruke. Prvo sam se požalila roditeljima koji su mi rekli da su to dječija posla i da će to proći. Ali nije! Zato sam sakrila telefon i snimila ih kako govore šta da radimo, kako nas vrijedaju, guraju. To sam ponijela i pokazala njihovoj mami i rekla da će to pokazati i drugim roditeljima ako nastave da se tako ponašaju.

Ne znam da li sam time postigla puno, ali su makar prestali da zadirkuju i vrijedaju mene i moje drugare.

*Dunja Čarmaković IV3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“,
treće mjesto*

Nagrađeni likovni radovi
Kategorija učenika višeg osnovnoškolskog uzrasta,
od VI - IX razreda

Darija Konkova, IX2,
Druga osnovna šcola
(I mjesto u kateg. viših razreda)

Ajla Šabanić, VIZ,
Druga osnovna škola
(II mjesto u kat. viših razreda)

**STOP
NASILJE**

Alisa Miheeva VI3

Alisa Miheeva VI3,
Druga osnovna škola
(III mjesto u kat. viših razreda)

Nagrađeni radovi

Kategorija učenika višeg osnovnoškolskog uzrasta,
od VI - IX razreda

Najbolje napisane priče na temu Ja protiv nasilja

Неспоразум се не проједе
изајом |

*Karina Kurhaneska IV1,
Druga osnovna škola, Budva*

Tužna sADBINA jedne Kejt

Bože, kako možes tako mrzjeti sebe? To nije normalno — rekla je Kejt gledajući na sebe u ogledalu.

Kejt, jutro, ponedjeljak, 12. septembar, 7:00

Alarm je kao i obično zvonio u sobi Kejt tačno u 7 sati. Ustajala je teško. Uglavnom sa mislilma nešto nalik na "bolje bi bilo da se nisam više nikad probudila" ili "samo se nadam, da ovaj dan neće biti kao svaki". Kejt je bila dosta lijepa djevojčica. Usne, savršene veličine i oblika, plave, izražajne oči, mali prćasti nosić i tamno crna kosa. Takođe je nosila naočare i njeni krivi zubi značili su da će joj uskoro trebati proteza, ali ako ćemo biti iskreni, njen osmijeh je bio kao nešto posebno, što nije kao što je kod svih. Djevojka je lijeno ustala i otišla da opere zube. Opet se sve ponavlja. Stoji pored ogledala i ne može gledati sebe... A posteri lijepih glumica u njenoj sobi su joj samo davali sumnju u sebe. Da li ona uopšte zasluzuje da postoji u ovom svijetu? Gledajući se u ogledalo, sjetila se, da može probati da se našminka. Možda će se tada osjećati bar malo sigurnija u sebe? Brineta je uzela crveni karmin i namazala ga po usnama. Do sada se nikad nije šminkala, ali je otprilike znala šta da radi. Onda je plavooka djevojka uzela maskaru i četkicom prešla njome preko svojih dugih, raskošnih trepavica. Sve je ispalо krivo, iskosa, ali je sama Kejt bila zadovoljna svojim radom.

8:02

Djevojka se dosta dugo spremala za školu, tako da je kasnila. Bila je obučena u suknjicu i bijelu košulju. Očigledno je ovo jutro bilo drugačije od drugih. Danas nije izgledala kao sivi miš, ali grupa dječaka godinu starijih od nje su mislili drugačije.

—Ej, debela?!

Čulo se iza njenih leđa kada je već bila na ulazu. Već je na to navikla, tako da je ignorisala, ali očigledno glavni u ovoj grupi nije planirao da stane.

—*Odlučila si da si nešto lepa? Čemu ta odjeća? Vjeruj mi, niko ne želi da gleda tvoje debele nogice. Ili si zaboravila koliko boli, kad te ja bijem? Želiš opet da provjeriš, je li?*

Dječaka je očigledno nerviralo to, što ga je Kejt ignorisala, tako da joj je prišao u uhvatio za kosu okrećući njenu glavu ka sebi.

—*Razgovaram sa tobom, a ne sa zidom!*

Izgovorio je zlobno, a njegovi prijatelji su krenuli da se smiju.

—*Ooo, šta ti je to na licu. Šminka? Kako odvratno. Očigledno ti nije bilo dovoljno prošli put. Dobro, ponovićemo to.*

Čupajući je za njenu crnu kosu, plavi dječak ju je zajedno sa svojim prijateljima ugurao u muški WC. Svi su bili na časovima, a dežurni nastavnik je pio kafu, tako da sve to nije bilo primijéno. Kejt se opet osjećala slabo. Nije imala snage da mu vrati. Već je navikla, i svaki put je mislila da će zbog tih huligana negdje u školi umrijeti. Tukli su je nogama, rukama. Jedan od njih, koji joj se činio najboljim, uzeo je kantu za smeće, i sve iz nje prosuo joj na glavu. Ona je krenula da plače, njene ruke su počele da se tresu, a u očima joj je već bilo tamno. Polako je krenula da gubi svjest. Kada su dječaci vidjeli, da su njene oči već zatvorene, brzo su pobegli sa mjesta zločina.

Maks, isto to jutro, 07:38

Maks... Ko je u stvari Maks? Jedan od najpopularnijih dječaka u školi. Obično ga se svi boje, jer je u bandi huligana. Možda ga niko i ne voli mnogo, ali ga svi znaju. Njegovo jutro je počelo od SMS glavnog iz njihove huliganske bande. „Mali, danas ćemo opet ići za Kejt. Ne zaboravi da uradiš šta sam ti rekao. Ako ne zeliš, naravno da ću sa tobom uraditi isto što i sa njom“. Pročitavši to, on se brzo spremio za školu, i izade iz svoje kuće, gdje su ga već čekali njegovi „prijatelji“.

—*Zašto se tako dugo spremas? Ako nam je pobjegla, ima da se ne družimo više sa tobom.*

Iako je Maks bio u toj bandi i jedan od najpopularnijih dječaka u školi, postao je njen dio, slučajno. Bio je sasvim običan dječak. Ničim se nije mogao izdvojiti, tako da ga niko iz društva nije volio. U

to vrijeme, kada se osjećao potpuno usamljeno, plavi momak mu je prišao, i predložio da se pridruži njihovoj bandi, pod uslovom, da će raditi sve što oni kažu. Pošto prijatelja nije imao, nije se ni raspitao ni o čemu, odmah se pridružio njima.

8:16

Maks baca djevojčici na glavu kantu punu smeća. Da, to je bio baš taj dogovor, o kojem se radilo u poruci pročitanoj jedno sat vremena ranije. Iako dječak nije bio zadovoljan što to radi, naprotiv, bilo mu je mnogo žao Kejt, znao je čime će se završiti, ako to ne uradi. Već je par puta pokušavao da prekine komunikaciju sa tom bandom, ali niko nije htio da se druži sa njim. Niko mu nije mogao oprostiti to što je radio. Ali, oni i ne znaju zašto on to radi.

12:36, Kejt

Stigla je kući. Propustila je pola časova, zbog vremena koliko je ležala u toaletu u nesvjeti. Njena odjeća je bila prljava, pocijepana, a na glavi je imala dio banane, koju neko nije pojeo, i bacio je u smeće. Ušla je u svoju sobu i pogledala se u ogledalo, zatim uzela hemijsku, svoj dnevnik i krenula da piše:

„Ovaj zapis ću opet početi time, da mrzim sebe. Bijeli ožiljci na rukama i nogama, koje sama sebi ostavljam nožem davno su mi zamjenili sreću. Nisam jela već nedjelju dana. A ako pojedem nešto, moraću da izpovraćam, jer sam strašno debela. Tako mislim ja, tako misle svi. Sve vrijeme, od kada pamtim sebe, bila sam niko, bila sam ništa. Kao da sam greška. Imala sam nade, da postoje dobri ljudi, ali današnji incident je promijenio moje mišljenje. Zašto sam uopšte mislila da Maks nije tako žestok?“

Suze su joj krenule, ali ona je nastavila.

„Očigledno je ovo zadnji put, kad ti pišem, dnevniče. Očigledno je ovo zadnji dan u mom životu uopšte. Ne želim više ovo da trpim. Jednostavno ne želim.“

Na toj „noti“ je zatvorila dnevnik i odbacila ga u stranu. U ovakvim situacijama bi najveća podrška trebalo da budu roditelji, ali njena majka je umrla kad je crnokosa još bila mala, a njen otac je bio pijanica. Rijetko se pojavljivao kući, a kad bi se pojavio, samo se drao, i mogao čak istući djevojčicu. Ionako je mnogo trpjela, ionako je osjetila previše bola, tako da smisla za životom vidjela nije.

Uplakana djevojčica je bila zaključana u sobi. Drhtave ruke su zgrabilе tablete. Iza vrata su se tada čuli krizi njenog oca, koji se udstojio da dođe kući. Vikao je na nju zato što je loše spremila kuću. Rekao joj je da je beskorisna, što je bila posljednja kap za Kejt. Kroz glavu su joj proletjeli svijetli trenuci života povezani za boravak sa majkom, a čuvši još jedan vrisak, brzo je progutala mješavinu tableta i poslije nekog vremena njeno bezdušno tijelo pada na krevet...

13. septembar, 10:34, Maks

Razredni

Maksa je ušla u učionicu gdje je držala čas. Uopšte nije bila raspoložena, ali je rekla, da ima dug kao razredni stariješina da obavijesti sve o ovoj novosti. Uzela je list papira i krenula da čita:

„Juče, 12. septembra je umrla učenica nase škole, Kejt Džons. Četrnaestogodišnja djevojčica je izvršila samoubistvo. Naše saučešće.“

Rekla je ona, a zatim otišla sa časa. Maksu je odmah postalo loše. *Zar je to moguće?* Nikako nije mogao prihvati tu novost. Bio je zaljubljen u nju duže vrijeme. U njenu predivnu kosu, oči, koje je vidiо sa suzama u očima, ali ipak su privukle njegovu pažnju. Njeno ponašanje, stil oblaženja. U njoj mu se sviđalo sve. Jedino što nije ostavljalo njegov nemir, jeste da je umrla zbog njega. Šta bi bilo da nije uzeo tu prokletu kantu? Šta bi bilo, da je mogao da je zaštiti od huligana. Sada je razmišljati o tome bilo već kasno. Uzeo je torbu i istrčao iz učionice ne govoreći nikome ništa. Došao je kući što je prije mogao. Sve vrijeme mu se činilo da čuje njen plač. Ili se nije

činilo... Shvatio je, da je u stvari on grozna osoba, a ne Kejt. Kako sada da živi bez nje? Nikako. Sada je i on izgubio smisao za životom.

Prošlo je već dvije godine. Maks je sada u srednjoj školi, ali se još uvijek nije smirio u vezi sa onom situacijom. Ni sa kim nije razgovarao, nikome nije vjerovao. Nije spavao noćima, jer je često sanjao nju. Njene plave oči i crnu kosu. Bio je u dubokoj depresiji, a ništa sa time raditi nije htio, jer zaslužuje sve to. Zaslužuje i nešto gore. Dječak je postajao sve stariji, a svakog dana je mislio samo o njoj. Evo, kako nasilje može upropastiti život i nasilniku, i žrtvi. I ne zna se kome je gore.

P.S. Zasigurno znam da sam JA PROTIV NASILJA. Možda će nakon pročitanog neko promijeniti svoje mišljenje o ovoj temi. To je u stvari moj cilj.

Drugari, molim vas, izbjegavajte nasilje svim mogućim načinima, da se ne bi i kod vas ovako tužno završilo.

*Julija Kadina, VIII1,
Druga osnovna škola,
prvo mjesto*

Ja protiv nasilja

Svi govore STOP NASILJU! Naravno, i ja sam sa tim saglasna, ali gdje su svi ti ljudi kad treba nešto i da URADE da bi zaustavili nasilje? Gdje su oni ljudi, nastavnici, svi koji žele da zaustave nasilje kada to ZAPRAVO treba da sprovedu u djelo?

Ovakvi su najčešće ljudi koji nijesu doživjeli nasilje i koji ne znaju šta znači biti psihički, a u nekim slučajevima i fizički maltretiran NI KRIV NI DUŽAN! Oni ne znaju šta znači da svaki put kada se pojaviš, ljudi gledaju na tebe kao da je samo dunuo vjetar, i kao da ti ne postojiš. Oni ne znaju šta znači kada se nekome obratiš, a on se ponaša kao da se apsolutno ništa nije desilo. A ti se pitaš ZAŠTO? Je li do tebe? Jesi li zaslužio(la) da pored tebe prolaze kao pored najobičnijeg kamena koji samo stoji i čeka da ga neko primijeti. Da dođe njegovih pet minuta. I zato samo pričaju, prave se divni i dobri samo kako bi skrenuli pažnju na sebe.

Zato se ja borim protiv nasilja, da bih svakom djetetu pokazala da ono nije rob većine i da nije do njega i da ono nije ničim zaslužilo da bude omalovažavano od bilo koga.

*Teodora Matović VII b,
OŠ „Mirko Srzentić”,
Petrovac,
drugo mjesto*

Priča jednog magarca

Nekada davno na jednoj farmi živjele su životinje. Na toj farmi bilo je: pilića, krava, prasića, jedno magare i mnogo drugih životinja.

Tamo su životinje zadirkivale jadnog magarca, ne znajući da je to jako vrijedna životinja, a djeca od vlasnika farme su ga tukli i podslijavali mu se. Kad bi došli posjetioci na farmu, svaki put bi rekli:

*Bože sačuvaj kako glupa i lijena životinja!
Kako je ružan, može li sa onolikim ušima da leti?!*

Te riječi su povrijedivale magarca, a batine još više.

Svakog dana mali magarac trpio je svu tu bol i jednog dana odluči da pobjegne sa farme. Niko nije obraćao pažnju gdje je magarac, niko ga nije čak ni tražio.

Magarac je pobjegao na jedan proplanak koji je bio u šumi blizu sela gdje je živio. Dok je magarac bio na farmi, bio je pretučen, a od bježanja mu se trnje zabolo u kožu, pa je izgledao kao jež.

Na proplanak je ubrzo stigla jedna djevojčica koja je iz susjednog sela došla da bere cvijeće. Opazivši ranjenog magarca, prišla je i počela mu skidati trnje i čistiti rane. Djevojčica je vidjela, takođe, da je magarac mršav i zapostavljen, pa ga je povela kući da ga udomi, nahrani i uljepša mu život.

Otkad je magarence počelo živjeti sa djevojčicom, život mu je postao mnogo ljepši, a djevojčica i on su bili najbolji prijatelji mnogo, mnogo godina.

Pouka ove priče je da nikog ne vrijedamo i povređujemo na bilo koji način, jer niko to ne zaslužuje.

*Andđela Vučković VI3,
Druga osnovna škola – Budva,
treće mjesto*

Pohvaljene pjesme

Ja protiv nasilja

Ja za Partizan
svim srcem navijam.
Tebe to ljuti
jer si Zvezdin fan.
Kad igraju zajedno
molim za poštovanje
jer uvreda – nasilje
nije sportsko ponašanje!

Svaki sport viteška je igra.
Tu svako dokazuje
ko je bolja čigra.
Svaki sportista želi
pobjedu i priznanje.
U sportu nema mjesta
za uvrede, varanje i ponizavanje.

*Lazar Ilić IV6,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Nasilje

Nasilje je loše
to svi znaju
nikada se dobro,
ne završi na kraju.

Nasilje je dio
svakog našeg besa,
posle se kajemo,
eto nama stresa.

Kaznićemo nasilje
u svakom smislu,
da bi svi uživali
sa slobodnom mišlju.

*Andrej Petričević IV3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Vršnjačko nasilje

Nećemo se svađati,
Nećemo se vrijeđati.
Nećemo iz grupe nikog izdvajati,
već stvarati prijateljstvo
što će dugo trajati.

Sa nečijim manama,
zašto šale zbijati?
Bolje ga ohrabriti,
i nama će prijati.

Kad pomogneš nekom,
ljepše je i tebi,
zašto jedan drugom
pomogli mi ne bi?

Niko na svog druga,
ruku neće dići,
i zajedno ćemo
do svog cilja stići.

*Nikola Vučković V3,
Druga osnovna škola, Budva*

Vršnjačko nasilje

Zaboravi na svađe i ružne riječi,
to naša srca ne može da liječi.

Zaboravi na guranje, vrijedanje i graju.
Samo za igru, treba djeca da znaju.

Pogledi puni mržnje i riječi koje bole,
kada se sam vraćaš iz škole.

Nek zamijene dječije ruke blage,
i pjesme naše školske, dječije, drage.

Reci NE svađama!
Reci NE da boli!
Dijete se rađa
samo da se voli!

Toni Lopičić V1,
Druga osnovna škola, Budva

Ja protiv nasilja

Pjesma protiv nasilja
je puna sreće i veselja,
u toj pjesmi sam i ja
žustar borac protiv nasilja.

Tražim mir i sklad,
da vlada sreće slad,
i to ne bilo kad,
nasilje nek prestane – sad.

Svađa, tuča i vika
ne treba nam biti dika.
Toleranciju i razgovor
nek' vodi svaki ljudski stvor.

Protiv nasilja sam ja,
i svaka drugarica moja.
Protiv nasilja treba da smo svi
jer ljubav pruža sreću djeci.

Nika Jokić VI2,
Druga osnovna škola, Budva

Ja protiv nasilja

Ako ne vidiš ništa lijepo u sebi,
uzmi bolje ogledalo,
pogledaj malo bliže,
zagledaj se još malo.

Jer ima nešto u tebi,
što te je natjeralo da nastaviš,
iako su ti svi govorili
da odustaneš.

Sagradio si gips
oko svojeg slomljenog srca.
I sam si to potpisao.
Potpisao si, pogriješili su.

Svi ljudi koji su te ikada dotakli
bez tvoje dozvole
su pogriješili.

Svi oni koji rade što hoće,
prave se bitni, a u stvari
završiće nebitni.

Jovana Kapuran,
VIII razred,
OŠ „Mirko Srzentić”, Petrovac

Ja protiv nasilja

Gledam, čitam svakog dana
šta se ovo sve dešava.
Previše je ovih stvari
i za nekog starog čiču
što je prošao trista čuda,
a ne za ove male glave
željne pjesme i gitare.
I stalno se pitam zašto
neki prave
ružne stvari
kad su mnoga djeca gladna,
da nemaju svoje kuće,
kad se sele iz zavičaja
zbog nekakvog glupog rata,
da im u rat ide tata,
porodica da nestane.
Životinja sve je manje,
priroda se stalno sveti
jer smo i nju povrijedili.
Mnogo smo joj naudili.

Neka ovaj bijeli golub,
obilaskom cijelog svijeta,
preda pismo male djece,
da svjetom sreća vlada,
čista kao snježna iskra.

Ivan Lopičić VI3,
Druga osnovna škola, Budva

Pohvaljene priče

Ja protiv nasilja

Mislio sam da nikada neću morati da razmišljam o nasilju, a kamoći da ga posmatram. Nažalost, često smo okruženi nekim vidom nasilja.

Jednog dana nakon škole, čuo sam neku buku. Prišao sam da vidim šta se dešava. Ispostavilo se da su učenici sedmog razreda gurali, čupali i zadirkivali jednu djevojčicu. Nije mi se dopalo to što sam video. Nisam znao kako da joj pomognem. Razmišljao sam, ako se umiješam, postaću i ja žrtva nasilja. Srećom, ugledao sam nastavnika fizičkog vaspitanja kako izlazi iz škole. Diskretno sam potrčao prema njemu i ispričao šta se desilo u dvorištu. Nastavnik je krenuo prema njima, a ja sam se sklonio u stranu da vidim šta će se dogoditi. Nastavnik se izvikao na njih i sve ih uveo u školu.

Sjutradan sam čuo da su dobili kaznu. Dobili su predisključenje iz škole. Bio sam ponosan što sam spriječio dalje nasilje.

*Dimitrije Rafačlović VI3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Ja protiv nasilja

Napokon i škola je gotova. Drugarice i ja uputile smo se ka parku nedaleko od škole. To je mjesto na kojem volimo da provodimo sate poslije škole, jer je obično mirno i nema nikoga.

Sjele smo po običaju, pored stare fontane, koja više ne radi. Izvadile smo knjige da bi odradile domaći. Naravno bilo je nemoguće odraditi ga kada smo istovremeno i pričale i pisale. Svaki put kad bismo ostavile olovke da nešto prezalogajimo, čuli bi se neki udarci. Zvučalo je kao da kamen udara o nešto. To nam je bilo veoma čudno, jer obično nikog nema u parku u to doba dana. Zvuk je dolazio iz obližnjeg šumarka, pa smo odlučile da vidimo o čemu je riječ. Iza drveća bila je grupica dječaka koji su vikali na nekog. Dječaci su bili prilično visoki pa je bilo teško uočiti na koga viču. Jedan od njih nas je čuo i okrenuo se u našem pravcu. Brzo je upozorio ostale dječake da prestanu sa vikom. Krenuli su brzim hodom ka nama. U tom momentu sam željela da pobegnem ali ugledala sam dječaka sa tri modrice na glavi, kako sjedi na zemlji. Dječak je bio puno manji od ovih dječaka koji su nas pojurili. Izgledao je preplašeno, sa suzama u očima i nekim karticama u ruci. U tom momentu sam se sjetila da to nijesu obične kartice nego sličice iz najnovijeg albuma stripa, koje je veoma teško dobiti. Dok sam tako stajala i mislila da će nas zadesiti ista sudbina kao i malog dječaka, sjetih se da šapnem drugarici da podje i traži pomoći a mi ostale smo pokušavale da stignemo do malog dječaka.

Nedugo nakon toga, stigla je učiteljica sa mojom drugaricom. Dječaka su odveli u ambulantu a visoke dječake čekale su gadne posljedice. Tog dana naučila sam da kad vidimo nasilje, ma koliko bili uplašeni da se i nama to može desiti, treba reagovati. Bolje reagovati, nego ne učiniti ništa.

Elena Đonović

VIII razred,

OŠ „Mirko Srzentić”, Petrovac

Ja protiv nasilja

Gledam kroz prozor, vidim ljude i djecu. Igraju se, skakuću i smiju. Ali jedno стоји по strani i zamišljeno gleda ostale, misli o nesrećnoj porodici. To me ne čudi. Danas ima puno takve djece. Pogled im luta svuda okolo, traži pomoć, ali sve je uzaludno. Niko se ne osvrće, i ne pozdravi, a kamoli da neko priđe i ponudi pomoć.

Vidim nasilje svuda, znam da se može zaustaviti, i znam da zvijezde ne pišu sudbinu. Ipak zamislite, kad bismo ružnu riječ zamijenili bombonom, tuču zagrljajem, šamar poljupcem; kad bismo starijima pružali pomoć, primili dijete u igru, bili bolji đaci i poslušniji našim roditeljima. Čaroban svijet bi bio kad bismo vidjeli dva drugara kako dijele užinu, dvije djevojčice kako dijele tajnu. To je ono što moje srce voli. Nastavljam gledati, srce mi brže lupa, i kao da je neko čuo našu priču. Više nema djeteta na klupi, sada ga vidimo kako se igra. Baka je na terasi, zahvaljuje se djeci i zaliva cvijeće, otac grli dijete a ono mu obećava da će biti dobro. To je dokaz da svako od nas nosi nešto čarobno, lijepo i neiskvareno. I znam da je mojoj priči ovdje kraj, isto kao što znam da je ovo početak jedne zajedničke želje – da mijenjamo svijet i zaustavimo nasilje.

*Sofija Koprivica VIII3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Ja protiv nasilja

U četvrtom razredu osnovne škole prvi put sam se susreo sa definicijom nasilja koja glasi: „Nasilje je neželjeno agresivno ponašanje jedne osobe prema drugoj.“ Međutim, podela me je zbunila, jer sam do tada mislio da postoji samo fizičko nasilje.

Kako rastem, shvatam da je verbalno i socijalno nasilje okrutnije od fizičkog, jer reči znaju da zbole, a još više izbegavanje i ignorisanje.

Odmalena sam osetljiv na nejaku decu. Oni su obično neprimetni. Stoe u čošku, uplašenog pogleda, ĉute, i trude se da ne naljute nikoga. Sa druge strane, dete koje čini nasilje verovatno želi da skrene pažnju na sebe. Zato ni jedne ni druge ne ignorišem. Nejakom prilazim sa rečima utehe, pričam sa njim i uključujem ga u društvo, a nasilnu decu posmatram. Ne mešam se u svađe, čekam pogodan trenutak da pokušam rečima da ih smirim. Verujte mi, uspeva, jer oni samo žele pažnju. U slučaju nasilja, majka me je naučila, treba se obratiti razrednoj ili psihologu, jer su oni tu da nas zaštite. Dese se prepiske i svađe, i ne dozvoljavam da me iko vreda, ali, možda je ignorisanje ponekad najbolji način reagovanja.

Nasilje nikom dobro nije donelo. Osoba koja vrši nasilje, samo trenutno oseti zadovoljstvo, nakon toga je tužna. Zato treba širiti ljubav i toleranciju, jer jedino tako možemo promeniti svet na bolje.

*Aleksa Brnović VII3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Ja protiv nasilja

Za početak, ono što bih željela da kažem je da smo nasilje i ja dva različita svijeta. Svaki put kada bih čula riječ nasilje, bila bih jako tužna i nesrećna što ono uopšte i postoji.

Ne prihvatom nikakve vidove nasilja i mislim da su nepotrebni. Nisam saglasna sa djecom i odraslima koji pokušavaju nauditi drugima. Takođe, uvijek se nadam da se problemi mogu riješiti razgovorom. Ono što je zapravo prava istina jeste to da nikada nisam vidjela nasilje, ali dosta sam slušala o njemu. Da sam vidjela nasilje, uvijek bih potražila pomoć i nikada ne bih stajala i sve to gledala, jer bih sebe smatrala učesnikom nasilja. Vršnjačka nasilja su česti vidovi nasilja, baš zato što se radi o djeci, koja obično imaju samo neke nesuglasice. Kada su moji drugovi u pitanju, ne postoji stvar koju ne bih uradila kako bih im pomogla, a isto važi i za djecu koju ne poznajem. Uvijek ću stati na njihovu stranu i pomoći im da riješe probleme.

Moj savjet je, da kada god imamo neki problem, ili se plašimo nekog, obavezno treba da zatražimo pomoć od odraslih, nastavnika ili roditelja, i da se svađe uvijek mogu riješiti bez nasilja.

*Petra Đurić VI3,
Osnovna škola „Stefan Mitrov Ljubiša“*

Sadržaj

Uvodnik, Velimir Ralević	5
Nagrađeni radovi	
Andrej Huter	9
Staša Jabučanin	10
Danilo Mijatović	11
Pohvaljena pjesma učenika IV3 i učiteljice Maje Vujačić	12
Likovni radovi	
Vito Gregović	13
Đorđe Janković	14
Petra Radulović	15
Kategorija učenika viših razreda – pjesme	
Zoja Zečević	17
Karolina Kopitović	18
Anđelina Janković	19
Kategorija učenika nižih razreda – priče	
Andjela Krstajić	21
Petra Stanjević	22
Dunja Čarmaković	23
Likovni radovi – kategorija viših razreda	
Darija Konkova	24
Ajla Šabanić	25
Alisa Miheeva	26

Kategorija učenika viših razreda – priče	
Julija Kadina	28
Teodora Matović.....	33
Andela Vučković	34
 Pohvaljene pjesme	
Lazar Ilić	35
Andrej Petričević.....	36
Nikola Vučković.....	37
Toni Lopičić	38
Nika Jokić.....	39
Jovana Kapuran.....	40
Ivan Lopičić.....	41
 Pohvaljene priče	
Dimitrije Rafailović	42
Elena Đonović.....	43
Aleksa Brnović.....	44
Sofija Koprivica.....	45
Petrica Đurić	46
 Pohvaljeni likovni radovi	
Pavle Ročenović	6
Ognjen Rovčanin.....	7
Ema Murić.....	8
Anđelina Gluščević	16
Dara Niković.....	20
Karina Kurhanetska	27

JA PROTIV NASILJA
Zbornik dječijih radova

Izdavači
JU Narodna biblioteka Budve
NVO „Talas”, Budva

Glavni i odgovorni urednik
Mila Baljević

Urednice izdanja
Zorica Joksimović
Sanja Pantović

Lektor i korektor
Stanka Rađenović Stanojević

Izbor likovnih radova
Ana Bastać Martinović

Naslovna strana - likovni rad
Leila Šabotić III5 JU Druga osnovna škola, Budva

Grafička obrada i kompjuterska priprema
Darko Đurović

Tiraž
200 primjeraka

Štampa
„Obodsko slovo”, Podgorica

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN 978-9940-736-36-1 Narodna biblioteka Budve
COBISS.CG-ID 21882628

ЛУ НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
БУДВА

ISBN 978-9940-736-36-1

9 789940 736361 >